

Zpráva ze semináře Organizace sběru dat do RIV

Zpracovaly:

Linda Jansová (Knihovna AV ČR, v. v. i.)

Lucie Vavříková (Ústav informačních studií a knihovnictví, FF UK)

Při zpracování zprávy byly využity poznámky L. Jansové a Z. Firstové, do textu byly také zakomponovány připomínky členů pracovní skupiny. Zpráva i závěry odráží stav problematiky k datu konání semináře, tedy k počátku března 2011.

Zveřejnění:

Viz web SKIP: <http://www.skipcr.cz/regiony/01-praha/akce/seminare/organizace-sberu-dat-do-riv>.

Finální verze zprávy se závěry bude zveřejněna v č. 1 Informací (časopis vydávaný v KNAV).

ZÁVĚRY SEMINÁŘE

- Je třeba vyjasnit, zda sběr dat do RIV zahrnuje veškeré výsledky VaVaI, nebo zda se jedná pouze o výstupy, které mají nárok na bodové ohodnocení.
- Jako velmi složitý proces se jeví provádění změn v dodaných datech, a to nejen na úrovni zpracovatelů. Pokrok v této oblasti by byl velmi vítán.
- Jedním z nejpálčivějších problémů je komunikace, a to ve více ohledech. Jedná se o nezávaznost informací ze strany sekretariátu RVVI, nedostatek informací ke konkrétní aplikaci metodiky, neexistenci seznamu zpracovatelů a nesnadnou možnost vzájemného kontaktování. To vede ke značnému ztížení procesu a ke vzniku častých rozporů v záznamech. Řešením by bylo vytvoření komunikační platformy, která by alespoň některé ze jmenovaných úrovní problému řešila.
- Zásadním problémem pro zpracovatele je pozdní zveřejňování metodiky a zpětná platnost pravidel.
- Za dobrou praxi lze označit cílené rozšiřování povědomí a pravidel sběru dat do RIV v institucích, vytváření informační podpory a v neposlední řadě podporu vedení instituce.
- Ačkoliv je účel databáze IS VaVaI jasně vyspecifikován, vzhledem ke značnému úsilí potřebnému ke sběru těchto dat, jejich hodnotě a kvalitě, je otázkou, zda by systém neměl mít širší využití.

OBSAH

Závěry semináře	1
Obsah	2
Úvodem k semináři	3
Blok Sběr dat z pohledu zpracovatelů	3
Aplikace Vklap (nejen) pro vkládání dat do databáze RIV (Věra Kroftová).....	4
Publikační činnost na UK ETF (Barbora Drobíková)	6
Sběr dat do RIV : Pedagogická fakulta UK (Marcel Goliaš).....	7
Knihovna AV ČR – evidence výsledků výzkumu v AV ČR (Zdeňka Chmelařová, Jana Doleželová)	8
Diskuse k příspěvkům v bloku	9
Blok Sběr dat z pohledu vědce, vývojáře a poskytovatele	10
Vztah sběru dat a hodnocení vědecké práce (Marek Vecka).....	10
Centrální databáze RIV aneb Co se s vašimi daty děje dál (Jan Dvořák)	11
Statistika a analýza sběru dat do IS VaVal – informační oblasti RIV ve vztahu k hodnocení výzkumných organizací (Arnold Santus).....	12
Panelová diskuse	14
Které procesy realizované při sběru dat do RIV považujete za klíčové? Jak by podle Vás bylo možné je optimalizovat?	14
Jak by podle Vás bylo možné zlepšit komunikaci jednotlivých aktérů podílejících se na sběru dat do RIV? Kde spatřujete prostor pro navázání či rozšíření vzájemné spolupráce?	15
Jak by se podle Vás měl dále vyvíjet IS VaVal?	16
Závěrečné slovo	18
Příloha zprávy: Stručné shrnutí výsledků dotazníkového průzkumu realizovaného před seminářem	19
O dotazníkovém průzkumu	19
Výsledky dotazníkového průzkumu	20
Komentář k výsledkům dotazníkového průzkumu ve vztahu k vlastnímu semináři	24

ÚVODEM K SEMINÁŘI

1. března 2011 se v prostorách Akademie věd České republiky (AV ČR) na Národní třídě v Praze uskutečnil seminář Organizace sběru dat do RIV, který uspořádala pražská organizace Svazu knihovníků a informačních pracovníků ČR (SKIP) ve spolupráci s Knihovnou AV ČR, v. v. i., (KNAV). Prezentace a fotodokumentace ze semináře jsou dostupné prostřednictvím adresy <http://www.skipcr.cz/regiony/01-praha/akce/seminare/organizace-sberu-dat-do-riv/>.

Účastníky semináře nejprve za organizační tým přivítala Lucie Vavříková z výboru pražské organizace SKIP.

Na půdě AV ČR přítomné uvítal ředitel KNAV Martin Lhoták. Uvedl, že si váží skutečnosti, že právě KNAV mohla jako institucionální člen pražské organizace SKIP přispět k organizaci semináře. Zdůraznil také, že sběr dat do RIV představuje jednu z nejdůležitějších činností KNAV. Na semináři jmenovitě přivítal členy Akademické rady doc. Petra Rába a dr. Ivanu Laiblovou Kadlecovou, která se zasloužila o založení databáze publikační činnosti AV ČR. Všem účastníkům pak popřál úspěšný seminář.

Za pražskou organizaci SKIP uvítal přítomné její předseda Michal Záviška. Poznamenal, že již vysoký počet účastníků svědčí o aktuálnosti tématu a potřebnosti semináře. Zdůraznil, že posláním SKIP je mj. právě poskytování prostoru pro kolegiální spolupráci a výměnu zkušeností. Připomněl, že i řada z účastníků je členem SKIP, což může být i výzvou ke vstupu do svazu i pro další zájemce. Následně M. Záviška stručně nastínil, jak vznikla myšlenka uspořádat seminář věnovaný problematice sběru dat do RIV. Zárodek myšlenky se objevil před necelým rokem v tehdy nově zvoleném výboru pražské organizace SKIP při diskusi o činnostech plánovaných do budoucna, přičemž iniciátorkou návrhu se stala L. Vavříková.

M. Záviška upozornil také na skutečnost, že RIV existuje již od roku 1994, avšak že zpočátku nebyl vnímán tak jako dnes, kdy je podkladem pro finanční hodnocení výzkumných organizací. Proto lze bez nadsázky konstatovat, že na bedrech knihovníků, kteří připravují data do RIV, leží velká odpovědnost.

Dále zmínil, že v závěru roku 2010 byl realizován průzkum, na jehož základě bylo definitivně rozhodnuto o samotném uspořádání semináře věnovaného organizaci sběru dat do RIV a rovněž o konkrétní podobě akce. Výsledky průzkumu jsou k dispozici v příloze k této zprávě. Promítly se také do rozdělení semináře do tří částí, jimiž se staly tematické bloky *Sběr dat z pohledu zpracovatelů* a *Sběr dat z pohledu vědce, vývojáře a poskytovatele* a panelová diskuse. M. Záviška upozornil, že přestože byli na seminář pozváni i zástupci sekretariátu Rady pro výzkum, vývoj a inovace (RVVI), bohužel se z důvodu pracovního vytížení nemohli zúčastnit.

Závěrem poděkoval KNAV za spolupráci na organizaci semináře, Ministerstvu kultury za poskytnutí grantu na pokrytí části nákladů na seminář a v neposlední řadě organizačnímu týmu.

BLOK SBĚR DAT Z POHLEDU ZPRACOVATELŮ

První blok zaměřující se na zkušenosti zpracovatelů dat do RIV moderovala Barbora Drobíková (Evangelická teologická fakulta Univerzity Karlovy v Praze). Upozornila, že blok má ze své podstaty popisný charakter, neboť jednotliví přednášející v jeho rámci představí svou zpracovatelskou praxi.

APLIKACE VKLAP (NEJEN) PRO VKLÁDÁNÍ DAT DO DATABÁZE RIV (VĚRA KROFTOVÁ)

Jako první přednášející v bloku vystoupila Věra Kroftová (AGROTEST fyto, s.r.o.). Nejprve stručně představila pracoviště, za které data do RIV sbírá. Jedná se o organizaci AGROTEST fyto, s.r.o., zaměřující se na výzkum obilovin. Z hlediska financování hrají důležitou roli výzkumný záměr (skončil v loňském roce), výzkumné projekty, institucionální prostředky (tj. právě prostředky získané za výsledky v RIV) a neveřejné prostředky.

Přednášející zdůraznila důležitost kontinuity ukládání výsledků výzkumu v knihovně, byť se konkrétní podoba uložení v čase mění (od původních lístkových katalogů a kartoték k elektronickému katalogu).

Vlastní sběr dat do RIV realizuje V. Kroftová od roku 2004. Jedná se přitom o různorodé druhy výsledků. Výsledky publikační činnosti ukládá průběžně po celý rok do knihovního softwaru KPWin SQL (katalog je veřejně dostupný online). Protože je počet výsledků relativně nízký, data o nich následně přednášející ručně vkládá do aplikace Vklap (data o výsledcích publikační činnosti ručně převádí z knihovního softwaru, nepublikační výsledky pak vkládá přímo do aplikace Vklap).

V. Kroftová následně představila podrobněji zmíněnou aplikaci Vklap (název je odvozen z výrazu vkládací aplikace). Aplikaci vyvinula společnost MathAn Praha, s.r.o., a to na základě požadavku RVVI. Lze ji využít pro vkládání záznamů nejenom do RIV, ale i do dalších databází Informačního systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (IS VaVal). Do některých z těchto databází mají přístup i oprávnění zástupci příjemců.

Aplikace Vklap je naprogramována v jazyce Java, není tedy vázána na konkrétní operační systém. Pro její provoz je nutné mít k dispozici prostředí Java 6.0, nefunguje pouze na velmi starých operačních systémech. Práce s aplikací je jednoduchá, samotný software není třeba instalovat ani aktualizovat. Každá nová verze aplikace je vždy elektronicky podepsána a obsahuje potřebné aktualizace dle měnících se pokynů vycházejících přímo z RVVI.

Aplikace se spouští pomocí technologie Java Web Start. Svá data má uživatel kdykoliv přístupná. Aplikaci jako takovou si uživatel spouští většinou pouze poprvé, při dalším spuštění si již lze v aplikaci otevřít přímo rozpracovaný soubor (má příponu .wav).

K řešení běžných problémů je možné využít telefonickou nebo e-mailovou podporu. V. Kroftová uvedla konkrétní příklad nahlášení a vyřešení problému – u konkrétního pole se při zpracování neustále objevovala chybová hláška, do 24 hodin byla chyba odstraněna (informace o jejím odstranění je k dispozici jako novinka ze 7. 2. 2011).

Přednášející následně uvedla největší výhody aplikace – aplikace je vhodná pro menší soubory dat ukládané ručně, je aktualizována na základě změn a doplňků „z první ruky“, dokáže spojit několik dílčích dávek do jedné, rozdělit data do dávek jednotlivým poskytovatelům, kontrolovat data z hlediska jejich správnosti a generovat průvodky.

Poté již V. Kroftová přešla k praktické části svého příspěvku. Upozornila, že před založením nového souboru vždy pořádá schůzku se všemi autory z výzkumného ústavu, na které je informuje o pravidlech a změnách týkajících se RIV a souvisejících záležitostech. Následné založení nového souboru je velmi jednoduché – je potřeba vybrat strukturu nového souboru (databázi, pro niž jsou data připravována – v našem případě soubor se strukturou pro RIV) a rovněž uvést základní údaje o souboru. Poté již lze začít s vkládáním výsledků.

V aplikaci jsou z množiny záznamů snadno odlišitelné ty, které je ještě potřeba otevřít a upravit. Jednotlivé záznamy také získávají identifikační kód, s nímž se v závěru dostávají do RIV. Jména autorů,

která se vyskytují opakovaně, jsou přebírána ze seznamu jmen, který se postupně při vkládání vytváří – malé průběžně vytvářené databáze.

Pokud se týká osobních údajů ve vztahu ke sběru dat, nepředstavují podle přednášející problematickou oblast, neboť autorů, kteří nejsou domácími kmenovými autory, je málo. U externích autorů potom není potřeba uvádět rodné číslo. Naopak i u externích autorů se přednášející snaží vždy uvádět křestní jméno.

K zadávaným výsledkům je také potřeba přiřadit klasifikační znak oboru a přiřadit je k projektům. Užitečná je také možnost uvést k výsledku poznámku. Jako příklad situace, kdy je vhodné poznámku využít, uvedla přednášející sborník *Osivo a sadba*, který má v databázi Conference Proceedings Citation Index uveden pouze anglický název, tj. *Seed and Seedlings*, nikoliv již název v češtině. Upozornila také na skutečnost, že u příspěvků do sborníků je potřeba uvádět nejenom údaje o samotném sborníku, ale také o akci, s níž je sborník spjat. Specifické údaje je potřeba zadávat u výsledků typu P, Z, F, G, H, N, R.

V aplikaci Vklap je možné snadno – klepnutím na jedno tlačítko – rozdělit data pro různé poskytovatele. Provádějí-li se opravy dat, je nutné vytvořit další verzi dávky s odlišným označením (02 ...) a odeslat další průvodku podepsanou statutárním zástupcem organizace.

Při nesrovnalostech v záznamech komunikuje přednášející jednak přímo s autory na pracovišti, jednak e-mailem nebo telefonicky s externími autory. Pokud se týká komunikace se zpracovateli z jiných institucí, jedná se především o komunikaci s pověřenými osobami u tradičních partnerů projektů. V případě méně častých partnerů je dohledávání kontaktů často velmi složité.

Přednášející upozornila také na skutečnost, že aplikace Vklap nehlásí chybu, pokud není u záznamu, který se vyskytuje také v databázích Web of Science, uvedeno číslo UT ISI.

Jako problematické se také může ukázat uvádění kódu oboru výsledku. Z konzultace se sekretariátem RVVI je zřejmé, že kód bude hrát stále důležitější roli, přičemž nejvhodnější je uvádět kód shodný s kódem uvedeným u projektu, k němuž je výsledek navázán. Konkrétní výsledek projektu se však z hlediska vhodného oboru může odlišovat od ostatních, je proto otázka, do jaké míry bude tato skutečnost v budoucnu potenciálním zdrojem problémů.

Z dalších problémů, které se již netýkají aplikace Vklap, přednášející zmínila nemožnost rozlišení a samostatného vyhledávání výsledků typu Jimp, Jneimp a Jrec (tj. různých typů článků v odborných časopisech), jednotně vloženého garanta, absenci lokačních údajů, zpoždění metodiky hodnocení výsledků (metodika není k dispozici v době, kdy autoři tvoří výsledky, které budou podle metodiky hodnoceny), nemožnost odvolání v případě, že je výsledek prokazatelně špatně hodnocen, a nedostatek informací (včetně informací ke korekcím záznamů).

V rámci diskuse přednášející upřesnila, že ročně zpracovává přibližně 80 až 90 výsledků, do RIV vkládá pouze výsledky hodnocené. Pokud se týká časové náročnosti zpracování, je provedení odhadu obtížné, neboť zpracování probíhá průběžně – velmi přibližně se jedná o cca čtyři až pět hodin týdně po dobu dvou – třech měsíců. Záznamy zpracovává přednášející na základě fyzických dokumentů. Ty jsou buď uloženy v knihovně, nebo v případě nepublikačních výsledků u autorů. Články domácích autorů shromažďuje sama průběžně po celý rok; v případě chybějícího dokumentu o něj knihovna žádá běžnými knihovnickými postupy nebo u autorů. V diskusi bylo také konstatováno, že vlastní vkládání dat je velmi krátké, časově náročné je spíše shromáždění podkladů – fyzických dokumentů – a také dohledávání údajů. Objevila se také otázka týkající se vztahu aplikace Vklap a Infobanky výzkumu Ministerstva zemědělství – V. Kroftová reagovala konstatováním, že aplikace Vklap a Infobanka nejsou vzájemně propojeny, každý ze systémů je tvořen vlastním SW. V závěru ještě přednášející uvedla, že pokud některý údaj v návaznosti na novou aktualizaci aplikace Vklap chybí, objeví se u příslušných

záznamů vykřičník; informace o změnách je rovněž uvedena na hlavní obrazovce aplikace. Případné opravy jsou pak prováděny ručně.

PUBLIKAČNÍ ČINNOST NA UK ETF (BARBORA DROBÍKOVÁ)

Druhou přednášku si připravila moderátorka bloku B. Drobíková. Nejprve se zamyslela nad možnými odpověďmi na otázku, zda v praxi je či naopak není vhodné, aby data do RIV připravovali knihovníci. V řadě organizací totiž tuto agendu mají na starosti pracovníci, kteří nejsou zároveň knihovníky (ostatně i v případě AV ČR se vesměs, ale ne vždy jedná o knihovníky).

Následně již přistoupila k samotné přednášce. Stručně přiblížila své pracoviště, tj. Evangelickou teologickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze. Jedná se o malou fakultu, která je z hlediska velikosti obdobná společnosti AGROTEST fyto, s.r.o. Ročně je na fakultě zpracováváno kolem 100 až 120 záznamů (celkový počet záznamů reprezentujících publikační činnost je vyšší, neboť ne všechny záznamy jsou určeny pro RIV). Fakulta má ryze humanitní zaměření, součástí Univerzity Karlovy v Praze se stala v roce 1990 a nyní se jedná o jednu ze tří teologických fakult na této univerzitě. Na fakultě pracuje 38 akademických pracovníků (resp. přepočtených úvazků) a studuje přibližně 766 studentů, z toho se v 68 případech jedná o doktorandy. Z toho vyplývá relativní bohatost výzkumné činnosti. Z hlediska financování hrají podstatnou roli výzkumný záměr, výzkumné centrum a dílčí projekty (podpořené Grantovou agenturou AV ČR a Grantovou agenturou České republiky).

Publikační činnost se na fakultě sbírala cca od poloviny 90. let, nicméně počátky sběru byly chaotické, k ustálení došlo až na začátku 21. století. Nejprve byl využíván software OBD, poté citační manažer ProCite, od roku 2011 je používán opět software OBD. Ten je zakoupen pro celou univerzitu a postupně jej začínají používat všechny fakulty. Je pochopitelné, že i implementace softwaru přináší jisté potíže.

Pokud se týká získávání dat od autorů, nejprve byli autoři žádáni o to, aby data zadávali sami (do lokální instalace systému OBD), avšak tento postup se neosvědčil. V současné době autoři odevzdávají bibliografické údaje s anotacemi v libovolné formě i formátu přednášející prostřednictvím e-mailu. Díky malé velikosti fakulty je možné vše zvládnout v jedné osobě. Je-li zpracovatelem dat zkušený bibliograf, může ověřit zaslané údaje, v zahraničních i tuzemských databázích snadno dohledat chybějící údaje a opravit údaje chybné. Díky tomu jsou potom data pro RIV kvalitnější.

Přednášející uvedla, že také pochopitelně sleduje změny týkající se metodiky a snaží se důležité informace (jak a kam publikovat, za co lze a za co naopak nelze získat body) mezi autory rozšiřovat (v „lidské“ podobě), aby se autoři necítili příliš zatěžováni. Komunikaci s ostatními institucemi a také například komunikaci s ostatními autory kolektivní monografie také zařizuje svými silami, není tedy na bedrech autorů. V případě Evangelické teologické fakulty se jedná prakticky výhradně o tištěné nebo textové výstupy, často se jedná o kapitoly z knih. Autory musí přednášející neustále oslovovat a žádat o zasílání údajů (částečně lze informace o publikačních výstupech dohledat v databázích a dalších zdrojích, není však zaručeno, že je pokryto vše). Přestože naznačený postup (workflow) má i některé nevýhody, výhody podle B. Drobíkové převažují. Odhadla také, že zpracování publikační činnosti zabírá asi třetinu polovičního úvazku.

Z klíčových problémů týkajících se sběru dat uvedla zejména neustále se měnící metodiku (jsou-li údaje v pořádku podle starší metodiky, stává se, že podle novější metodiky již v pořádku nejsou), obtížná identifikace konkrétního problému, nejistota týkající se uplatňování nebo neuplatňování sankcí a těžkopádnost oprav. Vyskytují se také chyby v algoritmech RIV – jako konkrétní příklad byla uvedena kniha, která v databázi byla uvedena po dobu čtyř let a poté byla vyřazena.

B. Drobíková také upozornila, že autoři těžko snášejí skutečnost, že ztrácejí svobodu publikování a musí publikovat tam, kde je možné získat body RIV. Je také stále nutné vysvětlovat, že některé publikační výstupy jejich práce nemají z pohledu RIV hodnotu, ačkoliv jsou z pohledu vědce daného oboru významné. V humanitních oborech například existují sborníky ad hoc prací nevázané na akci, nejedná se o marginální publikace, ale naopak o publikace obsahující důležité vědecké výstupy, RIV je však hodnotí nula body. Velký problém představují statě ve sbornících (například oslavné nebo jubilejní sborníky, tj. tzv. festschrifts) – sborníky nejsou kolektivními monografiemi, jsou však recenzovány a představují významné publikační výstupy. V případě obsáhlých recenzí (například i na deset stran) je obtížné i správné určení dokumentu, tj. zda se jedná o recenzi nebo původní článek (je-li dokument prezentován jako původní článek, může se stát, že bude zpětně přeřazen mezi recenze a následně vyřazen). S ohledem na nejistotu týkající se možných sankcí je také problematické adekvátně informovat autory o optimálním postupu při publikování.

V závěru svého vystoupení B. Drobíková vyslovila naději, že od roku 2013 se způsob hodnocení změní. Upozornila ještě na další důležitý problém – není přesně stanovena definice RIV, tj. zda má RIV obsahovat všechny výstupy ze všech grantů, nebo zda má obsahovat pouze výstupy, které jsou bodované. Poskytovatelé grantů upřednostňují přítomnost všech výstupů, z hlediska RIV jsou naopak upřednostňovány pouze bodované výstupy.

SBĚR DAT DO RIV : PEDAGOGICKÁ FAKULTA UK (MARCEL GOLIAŠ)

Marcel Goliaš (Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy v Praze) ve svém vystoupení nejprve představil Pedagogickou fakultu. Jedná se o humanitně zaměřenou fakultu, z hlediska RIV se vyskytují zejména výsledky typu J (článek v odborném periodiku), B (odborná kniha), C (kapitola v odborné knize) či D (článek ve sborníku), jiné výsledky prakticky nikoliv. Ročně se na fakultě sesbírá přibližně tisíc výsledků, z toho je přibližně polovina určena pro RIV (z toho většinu tvoří články ve sbornících, které se však do RIV již dodávat nemají, pokud se nejedná o bodované výsledky). Přibližně 95 % dat se na fakultě získává těsně před ukončením sběru. M. Goliaš upřesnil, že letos byl sběr ukončen 28. 2. 2011, přičemž v posledním týdnu sběru přibylo na 400 výsledků.

Přednášející také uvedl, že v letech 1994 až 1998 probíhal sběr výsledků na tištěných formulářích a zpracovatel pak získaná data přepisoval do citačního manažeru ProCite. Problém ovšem nastával v případech, kdy zpracovatel data po autorech nepřečetl, proto tento postup rozhodně nelze doporučit.

V letech 1999 až 2007 byly pro sběr využívány elektronické formuláře, k nimž bylo možné se přihlásit přes webové rozhraní (z fakulty i z domova). Pro většinu autorů však byl tento způsob sběru velmi problematický: nevěděli, co a jak mají vkládat; formuláře nebyly interaktivní a autoři neměli kontrolu, zda se data uložila nebo neuložila; docházelo i ke ztrátám dat. Po získání dat byl vytištěn seznam výsledků, byl předán katedrám, přičemž vedoucí katedry seznam odsouhlasoval a podepisoval.

Od roku 2008 do roku 2010 byla pro sběr využita vlastní aplikace – v jazyce PHP a s využitím databáze MySQL byly naprogramovány nové formuláře, opět přístupné odkudkoliv, kde bylo k dispozici připojení k internetu a počítač s internetovým prohlížečem. Do formulářů byla zabudována řada kontrolních mechanismů, například byla prováděna kontrola identifikátorů ISBN a ISSN. Autoři měli k dispozici číselníky časopisů, které zahrnovaly přibližně 6 000 časopisů z databází Web of Science a časopisy z tzv. „pozitivního“ seznamu periodik. Názvy časopisů byly nabízeny formou našeptávání, přičemž po výběru titulu se automaticky vyplnilo pole s hodnotou ISSN. Většina polí se ve formuláři odkrývala až po vyplnění některých údajů, například nejprve byl autor vyzván k vyplnění pole s jazykem a teprve následně se zobrazila pole pro vyplnění názvu v češtině a angličtině. Autoři měli

možnost své záznamy do určitého data editovat, potom byly záznamy zamčeny. K dispozici byly i webové stránky se statistickými údaji.

Na přelomu let 2010 a 2011 nastal přechod na celouniverzitní systém OBD. Pro autory je nyní sběr značně nepřehledný, mají k dispozici příliš mnoho možností (tlačítek) a na rozdíl od dřívější situace mají menší vliv na podobu sběru. Lze tedy shrnout, že složitost systému jednoznačně odrazuje – čím je systém jednodušší, tím je situace lepší. Pokud by se jednalo o malou instituci, M. Goliaš uvedl, že pravděpodobnou volbou by byl systém Vklap.

Podle přednášejícího je autory systém bodů vnímán jako honba za kvantitou. Autoři se rozdělili na dvě skupiny – první skupina se přizpůsobila požadavkům metodiky RIV a „přesměrovala“ své publikační aktivity, druhá skupina se s tím těžce vyrovnává a někdy přemýšlí i o odchodu z fakulty.

Podle M. Goliaše chybí na univerzitě jasná pravidla týkající se publikační činnosti. Metodika je nejednoznačná, autoři neví, co mají vkládat a co nikoliv, problémy způsobují recenze a články ve sbornících, které nejsou v renomovaných databázích.

Na zpracování dat na fakultě se podílí pouze M. Goliaš, této oblasti se navíc věnuje pouze asi ze 70 % svého úvazku. Problémy s nedostatkem času nastávají zejména v etapě před ukončením sběru dat z důvodu zahlcení daty.

KNIHOVNA AV ČR – EVIDENCE VÝSLEDKŮ VÝZKUMU V AV ČR (ZDEŇKA CHMELAŘOVÁ, JANA DOLEŽELOVÁ)

Zdeňka Chmelařová (KNAV) v úvodu příspěvku, který připravila ve spolupráci s Janou Doleželovou (také KNAV), charakterizovala prostředí AV ČR. AV ČR tvoří cca 50 až 60 ústavů (v roce 2011 jich bylo 54, přičemž jedním z ústavů je i KNAV), které jsou rozděleny do tří vědních oblastí a jsou rozmístěny po celé ČR. Publikační činnost je v úplnosti sbírána od roku 1993. Jsou zveřejňována na webu v databázi ASEP, která zahrnuje širší spektrum záznamů, nikoliv pouze ty, které se zasílají do RIV. Je využívána i k přípravě statistických výstupů pro hodnocení, které provádí vedení AV ČR. V poslední době jsou data z databáze ASEP sklížena i Národním úložištěm šedé literatury (NUŠL). Bibliografické záznamy jsou zapisovány podle zjednodušených knihovnických pravidel. K 28. 2. 2011 databáze obsahovala 192 540 záznamů. Počet zpracovatelů dat pro ASEP je 68 (v některých ústavech data zadává více zpracovatelů).

Původně byl využíván systém CDS/ISIS, nyní je databáze provozována v systému ARL od firmy Cosmotron. V něm pracují všechny ústavy od roku 2006 (některé ústavy předtím využívaly vlastní systémy). Pokud se týká kritérií pro výběr systému, důležitou roli hrála stabilita firmy, modernost nabízeného knihovního systému, využití formátu typu MARC (ve vybraném systému ARL je konkrétně využit formát UNIMARC), možnost tvorby autoritních záznamů, vkládání dat prostřednictvím webového formuláře a zveřejnění online katalogu s možností různých zobrazovacích formátů a exportů (to je výhodné i pro spolupracující instituce, které si tak mohou ověřit podobu záznamu připravenou v AV ČR). Důležitou roli hraje i možnost vytvářet webová rozhraní nad daty s určitou nezávislostí na dodavateli systému. Firma Cosmotron má navíc zkušenosti se sběrem publikační činnosti ze slovenského prostředí. Systém je tvořen moduly – ty zahrnují vstupní webové formuláře, klienta (toho mají k dispozici pouze zpracovatelé na ústavech), online katalog a nadstavbu Analytika ASEP.

Co se týče vlastního pořizování dat, buď je zapisuje autor, a to jednorázově (pak se nemůže ke svým datům již vrátit) nebo má zřízeno vlastní konto, nebo je zadává přímo zpracovatel, a to

prostřednictvím webového formuláře nebo prostřednictvím klienta. KNAV sběr koordinuje, kontroluje data, poskytuje podporu a školení, spravuje systém a zadává požadavky na další vývoj systému.

Pokud se týká webových formulářů, ke každému poli je k dispozici nápověda, navíc formou ikonky je možné vybírat autoritní data (autory, projekty, zdrojové dokumenty, zejména u seriálů). Prostřednictvím klienta lze vstupovat přímo do autoritní báze, je možné ukládat citace z Web of Science, kontrolovat duplicitu či pořizovat různé výstupy. Rozhraní online katalogu pak nabízí mj. řadu limitů, tj. možností omezení dotazu například na určitý typ dokumentu, rok vydání, sběru apod. Tzv. Analytika ASEP je pak využívána jako nadstavba nad katalogem, slouží i jako bibliografie autorů z ústavu, je využívána jako podklad pro hodnocení a nabízí možnost grafického znázornění výstupů.

U každého záznamu, u něhož je uveden identifikátor DOI, je uveden odkaz na plný text; je-li v záznamu uvedeno číslo UT ISI, pak i odkaz do Web of Science. Záznamy jsou obohaceny i o odkazy do databáze RIV a do hodnotících databází.

V každém ústavu je jeden zpracovatel, který odpovídá za správné formální zpracování dat a za dodržení termínů odevzdání dat do RIV. Za poskytnutí pravdivých a úplných informací pak odpovídají autoři.

Zpracovatelé mají k dispozici systém podpory, který zahrnuje zejména kontakty na zpracovatele ze všech ústavů, stránku s aktuálními informacemi (včetně informací o školeních a o vývoji systému), návody, manuál s popisem jednotlivých typů dokumentů pro ASEP a RIV (s odkazy na metodiku) či nástroje pro kontrolu dat do RIV.

Pokud se týká komunikace s poskytovateli, mezi různými poskytovateli jsou často rozdíly (například někteří poskyvatelé ani nedodávali data do RIV; rozdíly jsou i v termínech odevzdávání). Rovněž pokyny od poskytovatelů týkající se vyjádření k rozporům nejsou vždy zcela jasné. V poslední době v těchto oblastech však lze pozorovat zlepšení, například v roce 2010 již všichni poskyvatelé odevzdali data do RIV.

Mezi problémy, s nimiž se zpracovatelé dat do RIV v AV ČR často setkávají, patří mnohdy obtížné dohledávání kontaktů na zpracovatele ze spolupracujících institucí mimo AV ČR, často nedostupnost online katalogů v jiných institucích, někdy také problematická domluva s autory, kteří nejsou obeznámeni se zákonitostmi zadávání dat do RIV. Problémy způsobují i nedostatečná specifikace některých typů dokumentů (zejména se jedná o otázku, zda zařadit dokument jako knihu nebo jako kapitolu v knize), zpětné upřesňování údajů dat v RIV a kontrola dat pět let zpět, určení garanta v případě spolupráce více autorů, omezená znaková sada (problémy nastávají například u matematických vzorců) a nedostatek času na řešení rozporů.

DISKUSE K PŘÍSPĚVKŮM V BLOKU

Arnold Santus (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, MŠMT) v diskusi mj. upřesnil, že v aplikaci Vklap, které se ve svém příspěvku věnovala V. Kroftová, je průvodka vložena pouze jako služba. Ocenil také, že vyžaduje fyzickou kontrolu dokumentů, neboť ty jsou potřebné i pro kontrolu ze strany poskytovatele, a vyjádřil myšlenku, že autoři by neměli „uhánět“ zpracovatel, ale měla by tak činit organizace. V. Kroftová doplnila, že vědci žijí „ve svém světě“, v metodice sběru dat do RIV proto musejí být zběhlí zpracovatelé. Podle A. Santuse by v RIV měly být zahrnuty všechny výsledky vztahující se k projektu podpořeného ze státního rozpočtu (data by navíc měla sloužit i k hodnocení programu). M. Goliaš v té souvislosti upozornil na pokyn od proděkanky pro vědu a výzkum na Pedagogické fakultě, podle kterého se za tuto fakultu nemají do RIV předávat nebodované výsledky. Pokyn pramení z obavy vedení, že za zařazení nebodovaných výsledků by mohlo dojít k sankcím. A.

Santus upřesnil, že sankce mohou být udělovány pouze za předložení údajů, které neodpovídají skutečnosti. Jan Dvořák (InfoScience Praha s.r.o.) zdůraznil, že RIV neslouží pouze k hodnocení, ale také k naplnění informační povinnosti o výsledcích grantů či výzkumných záměrů, proto je povinné dodávat do RIV všechny – a tedy i nebudované – výsledky. V RIV existují nebudované výsledky, které nejsou vyřazovány; navíc databáze i kritéria pro zařazování výsledků do hodnocení se mění, proto pokud výsledek zůstane v RIV, může body získat v budoucnu. Diskuse se dále týkala problematiky určování druhů výsledků. V. Kroftová upozornila na existenci článků, které jsou recenzované, ale nemají strukturu vědeckého článku. Není-li možné splnit formální definici článku, doporučil J. Dvořák (a v souladu s ním i V. Kroftová) uvést výsledek v kategorii ostatních výsledků.

A. Santus ještě v reakci na přednášku M. Goliaše uvedl, že souhlasí s tvrzením, že systém OBD je složitý, na druhou stranu je však třeba mít na paměti, že složitost systému souvisí se složitostí datového modelu RIV. Na otázku Anny Lukešové (Policejní akademie ČR v Praze) týkající se odpovědnosti za zpracování dat reagoval A. Santus konstatováním, že ze zákona nese odpovědnost poskytovatel. Jestliže je poskytovatel sankcionován, přenáší následně sankce (až do 100 %) na předkladatele.

BLOK SBĚR DAT Z POHLEDU VĚDCE, VÝVOJÁŘE A POSKYTOVATELE

Druhý blok moderovala L. Vavříková.

VZTAH SBĚRU DAT A HODNOCENÍ VĚDECKÉ PRÁCE (MAREK VECKA)

Marek Vecka (1. LF UK a VFN) se ve svém vystoupení nejprve zabýval otázkou, proč se mají data týkající se vědeckých výstupů vlastně sbírat. Zmínil vědecké projekty realizované v období druhé světové války – jednalo se o cílené projekty, a tedy vědecké výstupy bylo snazší kontrolovat. Koncept cílených vědeckých projektů však byl po druhé světové válce opuštěn. Důležitou roli sehrál šok ze Sputniku (the Sputnik shock) v roce 1957, v USA totiž vedl ke vzniku Národního úřadu pro letectví a vesmír (National Aeronautics and Space Administration, NASA) a Agentury pro pokročilé výzkumné projekty (Advanced Research Project Agency, ARPA). Jinými slovy předchozí liberální přístup k výzkumu nevedl dostatečně k cíli. Zároveň tehdy západní ekonomiky rostly určitým tempem, které nebylo možné vysvětlit pouze tradičním triumvirátem tvořeným půdou, prací a kapitálem. Zbývajícím faktorem (residual factor) se staly informace. V souvislosti s organizací a koordinací vědecké a technologické politiky vyspělých ekonomik také nelze nezmínit vojenskou technologickou spolupráci v rámci Severoatlantické aliance (North Atlantic Treaty Organization, NATO) a vznik Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (Organisation for Economic Co-operation and Development, OECD).

Poté se přednášející snažil najít odpověď na návaznou otázku, tj. co se má sbírat. Upozornil, že intelektuální organizace vědy neodpovídá nutně její organizaci institucionální a že vztahy mezi úrovněmi organizací jsou u různých vědeckých disciplín různé (v některých disciplínách je obvyklá existence subkateder či výzkumných skupin, v jiných nikoliv). Z toho plyne, že nové vědecké poznatky mohou vznikat ve velmi odlišných organizacích. Navíc každý obor má určité výsledkové portfolio. Zatímco vědám o živé přírodě vévodí článek v časopise, v technických vědách přibývají navíc příspěvek ve sborníku, prototyp či patent. Pro humanitní a společenskovední obory je charakteristická větší váha knih nebo kapitol v nich, v oborech týkajících se umění hrají – kromě například časopiseckých článků – významnou roli zejména artefakty.

Konkrétně na 1. lékařské fakultě Univerzity Karlovy v Praze se sbírá řada různých typů dokumentů, nejenom například časopisecké články (v poslední době však sběr již nezahrnuje abstrakty konferenčních příspěvků).

M. Vecka zmínil také nové indikátory vědecké práce, mezi něž se může řadit návštěvnost výstav a prezentací, hodnocení mediálního obrazu, počet neakademických uživatelů vybavení vědecké instituce, napojení na místní dění, spokojenost s poskytovanými informacemi a radami či přenositelnost vědomostí. Uvedl také vlastnosti parametrů hodnocení vědeckého výkonu, konkrétně přesnost, robustnost, validitu, funkčnost, čas a náklady. Hodnotit lze vědeckou produktivitu, kvalitu a dopad vědeckého výstupu, inovaci a společenský prospěch, udržitelnost či například výzkumnou infrastrukturu. Úrovně hodnocení přitom mohou být různé – může se jednat například o hodnocení institucionální, národní či mezinárodní. Pro účely hodnocení se také mnohdy využívají expertní panely. Přednášející zmínil také Akademické hodnocení světových univerzit (Academic Ranking of World Universities, ARWU). V žebříčku je mimochodem přikládána velká váha oceněním vědců. V závěru svého vystoupení M. Vecka připomněl, že zkoumaná data mohou být ovlivněna tím, co od nich očekáváme a jak je hodnotíme, a zdůraznil nutnost pracovat s kvalitními daty.

CENTRÁLNÍ DATABÁZE RIV ANEB CO SE S VAŠIMI DATY DĚJE DÁL (JAN DVOŘÁK)

J. Dvořák nejprve stručně představil firmu InfoScience Praha, s.r.o. Jedná se o relativně malou firmu, která se specializuje na informatiku pro vědu a výzkum, podílí se na vývoji a údržbě IS VaVaI a je také mj. členem organizace euroCRIS.

Pokud se týká sběru dat do centrální databáze RIV, ročně se jedná o přibližně 1 200 dodávek XML, které obsahují přibližně 120 000 záznamů, v nichž je uvedeno asi 230 000 domácích tvůrců. Přibližně v polovině případů se jedná o nově dodávané výsledky, druhá polovina pak představuje doplnění či upřesnění toho, co je již v databázi zahrnuto.

Následně se J. Dvořák věnoval otázce multiplicit. Podle něj vždy záznam, který se o výsledku vytvoří, představuje pohled na výsledek z určité strany (úhlu pohledu). Nedá se jednoznačně určit odpovědnost za výsledky, autorů a předkladatelů je potenciálně více, k vytvoření výsledků může rovněž přispět více poskytovatelů. Bylo by možné vystopovat i řadu dalších vztahů k výsledku, například vztah vydavatelů, nakladatelů či patentových úřadů, ty však netvoří součást řetězce státní podpory.

Každý předkladatel má právo vykázat výsledek několikrát, v některých případech se dokonce nejedná o právo, ale o povinnost (J. Dvořák uvedl případ, kdy na vytvoření výsledku přispěje více poskytovatelů). Ve webovém rozhraní databáze RIV je možné si zobrazit jednotlivé záznamy vztahující se k jednomu výsledku pomocí „překlikávání“.

Přednášející se zabýval i pojmem předkladatele, který je svázán s pojmem domácího tvůrce. Domácí tvůrce musí být tvůrcem výsledku, přičemž v době vzniku výsledku musel být zaměstnancem nebo studentem u předkladatele a na vzniku výsledku se musel podílet při řešení nějaké výzkumné aktivity. Tyto požadavky mohou mít dopad i na podobu pracovních smluv, kdy například osoba přijatá pouze na výuku by neměla být domácím tvůrcem.

J. Dvořák se věnoval i aplikaci Vklap, která pracuje nad lokálně uloženými soubory a pro sběr dat v menších měřítcích může posloužit relativně dobře. Podle přednášejícího aplikace Vklap nahradila jiné aplikace, které měly být zaměřeny na celou problematiku sběru dat, ukázalo se však, že v různých institucích jsou příliš různorodé procesy.

V aplikaci Vklap pro RIV existují tři druhy souborů – finální soubor (dodávka dat za jednoho předkladatele přes jednoho dodavatele), souhrn (souhrn výsledků jednoho předkladatele) a dílčí soubor (jakkoliv vymezená množina výsledků; dílčí soubor je užitečný zvláště v případech, kdy na zadávání dat spolupracuje více lidí).

Aplikace Vklap existuje již sedm let a lze konstatovat, že největší problémy byly vyřešeny a že množině uživatelů, kterým měla sloužit, úspěšně slouží. V poslední době jsou podnikány kroky ke zrychlení aplikace a jsou přidávány další kontroly (v současnosti je jich kolem 800).

Sběr dat do RIV probíhá již od roku 1998, RIV11 je již čtrnáctá datová struktura, ve které jsou data sbírána. Pokud se týká vlastní integrace dat do RIV, probíhá po dodání dat na sekretariát RVVI (na konci května) a po spárování dat s průvodkami. Po integraci dat následuje vyřazování záznamů (bylo zavedeno v minulém roce, letos by mělo dojít k systemizaci) a poté dojde k sjednocení výsledků.

Požadavky na odstranění dat z RIV zasílají poskytovatelé (dříve v souboru XLS, nyní v souboru VAV), přičemž odstraňují pravděpodobně hlavně data, o jejichž odstranění žádá předkladatel. Není však ujasněno, zda je možné odstraňovat i záznamy již obodovaných výsledků. V současné době je uváděn názor (nejedná se tedy o definitivní stanovisko), že odstraňování možné je, nevedlo by však k vracení peněz. V závěru hodnocení se záznamy vyřazené z hodnocení vyřadí i z RIV.

Pokud se týká sjednocení výsledků, jeho smyslem je odhalit, co je a co není tentýž výsledek. Sjednocenému výsledku se přiřazuje identifikátor. Konstruuji se rovněž konsolidované údaje o výsledku (mj. se jedná o rok uplatnění a počet domácích autorů za předkladatele).

Na webu je vždy publikován záznam, který splnil všechny zadané podmínky a byl do RIV dodán nejpozději (na ostatní záznamy je možné překlíknout).

Vlastní hodnocení je samostatný proces, který funguje nad kopií databáze ze stavu, který odpovídá uzávěrce k 30. květnu (do RIV se zpětně promítají pouze vyřazení).

Výsledek může v hodnocení získat kladné body, nulové body (budou-li například aktualizovány podkladové databáze, může je získat v budoucnu) nebo může být vyřazen (softwarovým algoritmem, odbornými a poradními orgány RVVI, na základě žádosti poskytovatele při řešení rozporů, pro nereagování na rozpor nebo pro přetrvávající rozpor). Pokud byli domácí autoři vykázáni společně dvěma institucemi a pokud obě instituce potvrdily, že se jedná o jejich domácího autora, byl výsledek započítán oběma institucím. Problém nastal v případech, kdy se na rozpor nereagovalo nebo rozpor přetrvával, v takovém případě byl jeden autor předkladateli vyřazen, nebyl však vyřazen celý výsledek.

V závěru svého vystoupení J. Dvořák upozornil na chystané brzké zveřejnění hodnocení za rok 2010 [dnes je zveřejněno na adrese <http://www.isvav.cz/h10/>].

STATISTIKA A ANALÝZA SBĚRU DAT DO IS VAVAI – INFORMAČNÍ OBLASTI RIV VE VZTAHU K HODNOCENÍ VÝZKUMNÝCH ORGANIZACÍ (ARNOLD SANTUS)

A. Santus nejprve upozornil, že z důvodu komplikací spjatých s přípravou prezentace nebyla připravena analýza dat, která by ukázala i trendy za poslední roky. Navíc uvedl, že sekretariát RVVI MŠMT jako poskytovateli každý rok dodává výstupy v jiné podobě (například loni byla data dodána v jednom souboru, zatímco letos v celkem cca čtyřiceti souborech).

Pokud se týká záznamů zařazených do RIV a uplatněných v letech 2005 až 2009, bylo hodnoceno celkem 365 331 záznamů (je nutné rozlišovat mezi záznamy a výsledky), přičemž počet poskytovatelů byl (za loňský rok) dvacet, počet příjemců (předkladatelů záznamů) 195 a počet druhů záznamů čtrnáct.

Mezi nejčastějšími důvody vyřazení záznamů (konkrétně se jednalo o záznamy AV ČR a MŠMT) patřila absence identifikátoru ISBN nebo ISSN u článku ve sborníku nebo jejich neplatnost. Pokud se týká rozporovaných záznamů, většina rozporů spočívala ve stejném domácím tvůrci z více organizací, dále se často vyskytoval rozpor spočívající v nejednotném ISSN. Lze shrnout, že s velikostí organizace

dodávající záznamy roste počet rozporů nebo vyřazených záznamů. MŠMT jako největší dodavatel záznamů do RIV má například více než 55 % vyřazených záznamů. Z celkového počtu hodnocených záznamů se pouze v přibližně třetině záznamů jeden výsledek rovnal jednomu záznamu, v ostatních případech se jednalo o multiplicity. Vyskytují se také „krádeže“ výsledků. V souvislosti s domácími tvůrci se totiž stává, že některý předkladatel posílá výsledky, jejichž autorem je jeho domácí autor, ale příjemcem podpory pro projekt, v jehož rámci bylo výsledku dosaženo, je jiná instituce.

A. Santus dále prezentoval řadu statistických údajů, například počty záznamů podle druhu výsledku, počet bodů podle druhu výsledku (a celkový počet bodů), počet bodů na záznam podle druhu výsledku, počet bodů na předkladatele, počet bodů na předložený záznam podle předkladatelů, počet bodů na hodnocený záznam podle předkladatelů, počet bodů podle poskytovatelů, bodový zisk na předložený záznam podle poskytovatelů (tj. de facto hodnocení resortů) či bodový zisk na hodnocený záznam podle poskytovatelů. Zatímco celkový počet bodů je znám (2 725 710,369), hodnota jednoho bodu dosud nikoliv.

V závěru svého vystoupení A. Santus stručně shrnul předběžná data týkající se letošního sběru dat – do 26. dubna by měla být data odevzdána na MŠMT, do 30. 5. je pak MŠMT odevzdá na sekretariát RVVI. Další předpokládaná data jsou přehledně shrnuta v prezentaci k přednášce.

A. Santus ještě vyzval přítomné k zasílání dotazů, na které lze odpovědět s využitím (vytěžením) dat – bude-li odpověď možné získat s jejich využitím, rád odpověď poskytne.

V diskusi mj. Ivo Brožek (Pedagogická fakulta Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem) upozornil, že dosud nebyla vydána metodika pro letošní rok. A. Santus reagoval upřesněním, že současná metodika je platná pro výsledky z let 2010 a 2011, tj. nová metodika bude vydána až pro další období. Eva Smítková (Ústav fyziky atmosféry AV ČR, v. v. i.) se zeptala, zda je možné vykazat domácího autora ze dvou institucí, přičemž na obou má úvazek a na obou řeší grant. Podle J. Dvořáka autor může být vykazován dvěma institucemi jako domácí, dojde sice k rozporu, nebude však přísně souzen.

A. Santus upřesnil vztah řešitele grantu a tvůrce – tvůrce nemusí být u příslušného projektu v databázi CEP uveden jako řešitel nebo spoluřešitel. Pokud se týká garanta, uvedl, že nemusí mít největší podíl na výsledku jako takovém, ale mělo by se jednat o osobu, která je tvůrcem a která by měla zajistit, aby záznamy dostávající se do RIV více kanály byly identické. Ve skutečnosti tomu tak ovšem není, J. Dvořák doplnil, že v některých případech toto ani nelze zajistit. Michal Šatal (Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy v Praze) položil dotaz, jak řešit situaci, kdy výsledek vznikl na dvou institucích, přičemž v každé z nich vznikl v rámci jiného grantu nebo výzkumného záměru. Ke shodě, jak s tímto výsledkem bude naloženo, v diskusi nedošlo.

Diskutovalo se také o problematice klíčových slov a anotace jako kritérií shody – podle M. Vecky v případě, kdy se autoři nedohodnou, vzniká rozpor. Vít Kermes (Vysoké učení technické v Brně) se zeptal, jak je možné, že doposud nebyl připraven použitelný manuál, který by se každý rok neměnil (přestože RIV existuje a data jsou vykazována minimálně deset let). A. Santus odpověděl, že důvod je jednoduchý – struktura dat se rok od roku mění, některé položky zanikají, některé vznikají, některé jsou aktualizovány. V. Kermes zdůraznil, že existence lepší „kuchařky“, byť by byla delší, by byla velmi užitečná, neboť by bylo možné odstranit více rozporů a vyhnout se vyřazování.

Iveta Drobníková (Ústav analytické chemie AV ČR, v. v. i.) se zeptala J. Dvořáka na tzv. „barevné RIVy“, konkrétně kolik barev bude uplatněno a proč. J. Dvořák vysvětlil, že základní webové výstupy z IS VaVal jsou zelené. Dále existují dvě odvozené formy – hodnocení výzkumných organizací v roce 2009 a totéž hodnocení v roce 2010, které se barevně odlišují. Je také možné, že v budoucnu přibudou další

barvy. J. Dvořák také upřesnil bodové hodnocení – výsledky, které v loňském roce získaly kladné body, stále tyto body mají; naopak výsledky, které body nemají, mají šanci je v dalším hodnocení získat.

PANELOVÁ DISKUSE

Panelovou diskusi moderovali L. Vavříková a Vilém Sklenák (Vysoká škola ekonomická, VŠE). Jako účastníci diskuse vystoupili J. Dvořák, I. Laiblová Kadlecová (KNAV), V. Kroftová, M. Vecka a A. Santus.

KTERÉ PROCESY REALIZOVANÉ PŘI SBĚRU DAT DO RIV POVAŽUJETE ZA KLÍČOVÉ? JAK BY PODLE VÁS BYLO MOŽNÉ JE OPTIMALIZOVAT?

Pro J. Dvořáka je sběr dat záležitost, pro kterou poskytují nástroje, ale příliš do ní nezasahují. Zmínil fenomén „splašeného profesora“, který se právě probudil a zjistil, že musí do RIV vykázat výsledky za svůj projekt, přičemž vůbec neví, co má dělat. Nakonec se mu podaří zjistit i adresu na podporu IS VaVal a následně pátrá po odpovědné osobě ve své instituci. Za klíčový proces pokládá J. Dvořák vlastní organizaci sběru, tj. získání všech dat od pracovníků instituce. (V. Sklenák podotkl, že „splašení profesori“ se nacházejí i na VŠE; mnohem vhodnější by přitom bylo průběžné hlášení výsledků.)

I. Laiblová Kadlecová uvedla, že v AV ČR (resp. tehdy v Československé akademii věd, ČSAV) byl sběr dat zahájen v roce 1985. Sběr byl nejprve realizován ručně, od roku 1992 pak automatizovaně, přičemž sběru se dobrovolně účastnilo patnáct ústavů. Dnes si nejvíce cení skutečnosti, že data sbírá systém „sám“. Klíčový proces nastává v okamžiku, kdy zpracovatel od vědce získá údaje o výsledku, správně ho zpracuje a odešle. V průběhu doby nastaly změny v typologii, ve struktuře dat, v termínech atd. Proces sběru vyžaduje nesmírné úsilí, a proto si ti, kteří data zpracovávají, zaslouží obdiv. K optimalizaci procesu KNAV přispívá tím, že pro zpracovatele několikrát ročně pořádá semináře, jejichž cílem je ulehčit zpracovatelům práci, zejména jim pomoci vyznat se ve změnách.

Podle V. Kroftové je prvním předpokladem pro sběr dat samotná existence výsledků výzkumu. K jeho realizaci vědci potřebují určitou infrastrukturu, poté je potřeba je správně nasměrovat, pokud se týká bodovaných publikačních výstupů. Stává se však, že vědec sám chce publikovat v pro něj neadekvátnějším zdroji. Nicméně v případě, kdy je rozhodování mezi časopisy téměř vyrovnané (například 51 % hovoří pro jeden časopis, 49 % pro druhý), velmi záleží právě na doporučení zpracovatele – knihovníka. Je však nezbytné, aby bylo předem jasné, podle jaké metodiky budou vznikající výsledky hodnoceny (tj. existují-li předem stanovená pravidla, je možné se jimi řídit).

A. Santus se vrátil k fenoménu splašeného profesora, s nímž se ve své praxi několikrát setkal, když mu individuální vědec poslal pouze jeden záznam za celou instituci. Je proto žádoucí, aby byli ti pracovníci, kteří vykazují výsledky, seznámeni s procesem sběru dat do RIV v dané organizaci. A. Santus upozornil také na důležitost procesu čištění RIV. Metodiku, podle které by se při mazání záznamů bylo možné řídit, zatím poskytovatel k dispozici nemá. Na dotaz V. Sklenáka, o které výsledky se v tomto případě jedná, A. Santus upřesnil, že tímto „plevelem“ jsou všechny výsledky vyřazené z formálních důvodů. Poskytovatel je musí vyfiltrovat a předkladatelům dát pouze výsledky relevantní pro opravu nebo reakci. Kdyby tato data sekretariát RVVI uvolňoval v již vyfiltrované podobě, nebylo by nutné mazání záznamů řešit. Je ovšem samozřejmé, že v databázích se záznamy fyzicky nemažou, nepotřebné záznamy by se však již neměly objevovat v dalším zpracování. S těmito vyřazenými záznamy navíc předkladatel již nemůže pracovat.

M. Vecka ze svého pohledu vědce zdůraznil, že je důležité, aby komunikace se zpracovateli bylo potřeba co nejméně. Vzhledem k nastavení systému je zřejmé, že autoři se budou snažit o získání co

nejvíce bodů. To může znamenat, že se nebudou snažit publikovat v dobrých časopisech, které jsou však v RIV hodnoceny méně body. Celý proces shledává čím dál složitější.

V. Sklenák následně vyzval publikum k pokládání dotazů, popř. sdělování námětů.

M. Šatal vyslovil přání, aby setkání byla opakována. V současné době neexistuje jedno místo, kde se dají najít potřebné informace týkající se sběru dat do RIV. Uvítal by proto vznik celostátní skupiny pro zpracovatele, která by mohla sloužit ke sdílení zkušeností a v níž by dotazy, které položí zpracovatel, byly zodpovězeny relevantní osobou. Získá-li v současné době zpracovatel odpověď po telefonu, zná ji pouze on, další zpracovatelé již nikoliv. Sdílení informací mezi zpracovateli zatím nefunguje. Podle A. Santuse se jedná o otázku rozvoje informačního systému. V té souvislosti upozornil na koncepci jeho vývoje, která je v připomínkovém řízení. V dokumentu je uveden předpoklad, že RVVI bude minimálně jednou ročně organizovat seminář. M. Šatal uvedl, že i v případě, že bude RVVI jednou ročně pořádat seminář, není vzhledem k často se měnícím pravidlům ještě vyhráno. Nepochybnou výhodou takového semináře by však jistě byla přítomnost zástupců sekretariátu RVVI. M. Šatal rovněž zmínil, že ze strany sekretariátu RVVI by bylo vhodné poskytovat odpovědi v písemné formě.

V. Sklenák navrhl vytvoření projektu komunitního webu, například s využitím prostředků Fondu rozvoje vysokých škol (FRVŠ).

Václav Hanke (MŠMT) uvedl, že je zejména důležité, aby se v diskusi angažovali nejenom zpracovatelé, ale i strana poskytující odpovědi. V roce 2010 se uskutečnilo několik seminářů, jeden z nich pořádalo i MŠMT a zúčastnili se jej zástupci sekretariátu RVVI. Doplnil také, že je možné, že současný způsob rozdělování institucionálních prostředků, resp. hodnocení výsledků VaV, může být v budoucnu nahrazen nebo se stát pouze jednou ze součástí hodnocení. Pro letošní rok nicméně platí nyní nastavená pravidla. V. Hanke by také plédoval za to, aby na každé vysoké škole vznikl podobný systém jako v AV ČR. Doporučil rovněž zvážit, zda do RIV vkládat i nebudované výsledky, a to z toho důvodu, že z pohledu hodnocení jejich vkládání nemá smysl.

Anna Lukešová (Policejní akademie ČR v Praze) upozornila, že uskutečňuje-li se sběr dat mimo knihovnu, je možné často data od autorů získávat snáze (například s využitím nástrojů oddělení vědy). V Policejní akademii ČR v Praze je sbírána úplná publikační činnost všech pracovníků, je dostupná v databázi a vychází i tiskem. Jsou využívána data z výkazů pracovníků. Pokud se týká jejich vkládání do RIV, je využívána aplikace Vklap (ročně se jedná kolem 100 až 150 výstupů).

JAK BY PODLE VÁS BYLO MOŽNÉ ZLEPŠIT KOMUNIKACI JEDNOTLIVÝCH AKTÉRŮ PODÍLEJÍCÍCH SE NA SBĚRU DAT DO RIV? KDE SPATŘUJETE PROSTOR PRO NAVÁZÁNÍ ČI ROZŠÍŘENÍ VZÁJEMNÉ SPOLUPRÁCE?

Podle V. Sklenáka se jedná jednak o komunikaci horizontální (mezi zpracovateli, zejména při řešení rozporů), jednak o komunikaci vertikální (s poskytovateli). M. Vecka prezentoval náhled autora – jako autor nemá na systém vysoké nároky, je však potřeba, aby autoři jasně věděli, co poskytnutím dat o výsledcích získají.

A. Santus navázal na rozčlenění komunikace zmíněné V. Sklenákem. Ve vertikální komunikaci mezi předkladateli a poskytovatelem nespatřuje žádné problémy. Rovněž komunikace se sekretariátem RVVI, která se týká technických záležitostí, je bezproblémová. Horizontální komunikace mezi poskytovateli je však téměř nulová, neexistuje ani žádný adresář s kontakty, proto právě zde spatřuje A. Santus prostor pro zlepšení.

V. Kroftová uvedla, že s komunikací s poskytovateli má velmi dobré zkušenosti. Vždy, když se obrátí na MŠMT nebo Ministerstvo zemědělství, dostane vyčerpávající odpověď, kterou připraví kompetentní lidé, navíc poskytnou závazné informace. Při komunikaci se sekretariátem RVVI se rovněž setkala s vstřícností a s poskytnutím obsírné odpovědi, jednalo se však pouze o doporučení a nebylo jisté, zda se jedná o odpověď závaznou. Uvítala by vytvoření databáze kontaktů na zpracovatele (dohledávání kontaktů na ostatní zpracovatele je často zdlouhavé) i na poskytovatele.

I. Laiblová Kadlecová shrnula hlavní komunikační toky týkající se sběru dat do RIV, resp. do systému ASEP v rámci AV ČR. Zpracovatel dat do systému ASEP komunikuje se skupinou, která se systémem zabývá v KNAV, dále komunikuje s ředitelem svého ústavu. Ten podepisuje protokol, s nímž data KNAV přijímá a předává je dále. Upozornila také, že je vždy potřeba rozlišovat mezi samotnou RVVI a sekretariátem RVVI (diskutuje se převážně o sekretariátu, nikoliv o samotné RVVI). Ze strany sekretariátu RVVI jsou ochotně poskytovány odpovědi na dotazy, ale protože se systém průběžně mění, málo odpovědí je zcela závazných. Bylo by proto vhodné zřídit komunikační centrum, v němž by byly na otázky poskytovány závazné odpovědi. I. Laiblová Kadlecová také podtrhla, že data z AV ČR již odevzdávají všichni poskytovatelé.

J. Dvořák zmínil zejména komunikaci v souvislosti s podporou k aplikaci Vklap i k systému IS VaVaI (e-mail podpora@isvav.cz). Uvedl, že by se svými spolupracovníky byl pravděpodobně schopen zprostředkovat kontakty na „neznámé“ resorty, bohužel však také nedisponují kompletními informacemi.

V. Sklenák potvrdil, že podpora firmy je skutečně excelentní. Podle L. Vavříkové jsou v některých institucích vytvářeny pokyny pro vědce, popř. další dokumenty a dobré praxe, tj. i v tomto směru existuje prostor pro sdílení a vzájemné vzdělávání, a tedy i k vylepšování komunikace a prohlubování znalostí.

M. Šatal v diskusi zdůraznil důležitost komunikace mezi zpracovateli, kdy například jeden konkrétní tip může ulehčit práci všem. Existují sice instituce, které mohou sdílení vnímat jako pomoc konkurenci, nemělo by to však takto být. Užitečný by byl nejenom adresář kontaktů, ale i jednotné centrum pro sdílení oficiálních či i méně oficiálních informací a jejich spolehlivou distribuci. Účastnice z České geologické služby v diskusi uvedla, že hlavní odpovědnost leží na bedrech autorů, následně administrátorů (ti ručí za formální správnost a předání výsledků včetně vygenerování průvodek), kteří data předávají řediteli, jež je pak předává jednotlivým poskytovatelům. V praxi se osvědčilo soustavné školení či koučing vědců. Zpracování dat je pro ně těžké, zvláště připravují-li data jednou či dvakrát ročně. Role knihovníka a administrátora proto spočívá v tom, že vědcům poskytují patřičnou podporu.

JAK BY SE PODLE VÁS MĚL DÁLE VYVÍJET IS VAVAI?

Pokud se týká vývoje IS VaVaI, M. Vecka plédoval za jednoduchost databáze. Ta by pokud možno měla mít i potenciál pro mezinárodní srovnávání.

A. Santus upozornil na novou koncepci rozvoje systému. Nastínil také technický problém týkající se prvotního sběru dat o projektech do databáze CEP. Jedná-li se o veřejnou vysokou školu, mělo by být uvedeno, která organizační jednotka je pověřena řešením projektu. U některých projektů tento údaj není uveden, potom nastává konflikt mezi vykazovanými výsledky. Ty totiž vykazují již organizační jednotky škol. Připisování bodů organizační jednotce, není-li uvedena u projektu, pak není korektní.

V. Kroftová by – stejně jako M. Vecka – uvítala mezinárodní srovnání.

I. Laiblová Kadlecová si položila otázku, k čemu je informační systém určen – odpovědí na tuto otázku je, že slouží k administraci programů, projektů, grantů či výzkumných záměrů. Údaje v RIV slouží ke

zjištění počtu a druhu výsledků projektů, grantů apod. Vypovídají také o chování poskytovatelů i příjemců. Systém slouží ke „spočítání“ výsledků a jejich přepočtu na peníze. V tomto směru lze tento systém porovnat s nadstavbou Analytika ASEP nad systémem ASEP. Ze systému Analytika ASEP se lze dozvědět, který ústav, která pracovní skupina či který konkrétní autor co za konkrétní rok vytvořil či o jaké typy výsledků se jednalo. Pro zajištění těchto výstupů je potřeba relativně málo dat, přesto je získaný přehled velmi dobrý. Podobně by tomu v budoucnu mohlo být i u systému IS VaVaI, který by mohl být zjednodušen, ale zároveň by mohl poskytovat obdobné výstupy jako Analytika ASEP.

Podle A. Santuse by mohla být webová služba dotažena dál, neboť v současné době si uživatel prohlédne podmnožinu dat, samotný výsledek však nikoliv (užitečný by bylo odkaz na článek či například fyzický exemplář výsledku).

J. Dvořák upozornil na dvě tendence, které mohou být protichůdné – na jednu stranu se objevují náměty, o co by měl být systém obohacen, na druhou stranu je patrná snaha o zjednodušení. Rovněž zastává názor, že data, při jejichž sběru bylo vynaloženo nezanedbatelné úsilí, by mohla být využita i pro další účely. Stávající podoba systému vyplývá ze skutečnosti, že je dán zákony a řízen administrativně a jeho rozvoj tak závisí na těchto aktérech. J. Dvořák také upozornil, že standardizací formátu pro výměnu dat o výzkumu a vývoji se zabývá sdružení EuroCRIS.

V diskusi zmínila A. Lukešová otázku vyhledávání, které není z uživatelského hlediska nejpříjemnější. Například pro získání všech záznamů vztahujících se k Policejní akademii ČR je nutné třikrát zadat různý název. Není k dispozici adresář institucí, který by tento problém vyřešil. Pro uživatele, který není detailně obeznámen s fungováním systému a nemá s ním již určité zkušenosti, to znamená, že nezíská kompletní výsledky. A. Santus reagoval konstatováním, že je dostupný rejstřík subjektů, v němž by název měl odpovídat oficiálnímu názvu instituce; nabízí se tedy možnost provázání rejstříku s vyhledáváním.

Alena Jakubcová (Institut umění – Divadelní ústav) v diskusi otevřela problematiku produktivity jednotlivých výzkumných organizací. Její domovská organizace je výzkumnou organizací od roku 2010 a má nízký počet vědeckých pracovníků. Problematická je potom skutečnost, kdy se podle dokumentu schváleného RVVI pro další fungování veřejné výzkumné organizace bude zohledňovat minimální hodnota 1 500 získaných bodů.

Podle V. Hankeho nepůjde další vývoj IS VaVaI směrem zjednodušování, pravděpodobnější je naopak jeho podrobnější rozpracování.

V diskusi se dále objevily otázky týkající se definice kolektivní monografie, byla také nastíněna problematičnost rozdělování bodů za výsledky při spolupráci více institucí. A. Santus ještě uvedl, že průvodky postačí odevzdávat naskenované (v loňském roce bylo potřeba využít datovou schránku, letos už tento požadavek neplatí).

M. Šatal zmínil problematiku předávání utajených výzkumných zpráv – podle V. Hankeho je řešení těchto záležitostí v kompetenci oddělení zvláštních úkolů v příslušných organizacích. A. Santus doplnil, že údaje o výsledku samotném nemusejí být tajné, výsledek sám již ano.

Dále byla diskuse věnována problematice předávání dávek s úpravami a zjištění, na koho se obrátit, pokud nebyla dávka s úpravami předána poskytovatelem dále. V. Sklenák a A. Santus se shodli v názoru, že v takovém případě nezbude než poslat danou stížnost na sekretariát RVVI. V. Hanke upozornil, že následkem reorganizace celého výzkumu a vývoje došlo k situaci, kdy někteří poskytovatelé již nejsou poskytovateli. Byly zrušeny útvary, které se o agendu staraly – ke zrušení došlo například na Ministerstvu dopravy.

Objevila se také otázka, zda je realizována kontrola shody anotace a klíčových slov. Na otázku reagoval J. Dvořák konstatováním, že nemůže odpovědět detailně, neboť algoritmus je neveřejný (některé údaje jsou pro shodu základní, jiné pomocné).

ZÁVĚREČNÉ SLOVO

V závěru semináře L. Vavříková shrnula nejčastější problémy, které byly v rámci semináře identifikovány. Jedná se o následující oblasti:

- garant, domácí autor,
- nepružný systém oprav,
- změny metodiky sběru zpětně, pozdní vydání,
- stejný popis výsledku napříč institucemi,
- sborník,
- některé údaje o výsledku (náklad knihy, kolace apod.).

Vyzdvihla rovněž oblasti, v nichž je možné zlepšení dosáhnout „vlastními silami“. Jedná se o:

- podporu managementu instituce,
- sdílení informací mezi zpracovateli (otevřené katalogy publikační činnosti, společná konference a (diskusní) platforma, FAQ a seznam zodpovědných osob zpracovatele),
- uspořádání dalšího semináře.

L. Jansová následně poděkovala všem, kteří přispěli k úspěšné realizaci semináře. Poděkování konkrétně patřilo členům (zejména výboru) pražské organizace SKIP, KNAV, MK ČR, pracovní skupině (ve složení Mgr. Jitka Bílková z Ústřední knihovny Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, Ing. Jana Doleželová z KNAV, PhDr. Barbora Drobíková z Knihovny ETF UK, Mgr. Zdeňka Firstová z Univerzitní knihovny Západočeské univerzity v Plzni, Mgr. Zdeňka Chmelařová z KNAV, Bc. Alžběta Christelová z Ústavu vědeckých informací 1. LF a VFN, Mgr. Linda Jansová, Ph.D., z KNAV, Mgr. Věra Kroftová z AGROTEST fyto, s.r.o, PhDr. Ivana Laiblová Kadlecová z KNAV, Bc. Jana Patočková z Ústavu vědeckých informací 1. LF a VFN, PhDr. Hana Skálová z téže instituce a Mgr. Lucie Vavříková z Technologického centra AV ČR), která nápad uspořádat seminář rozvíjela a podílela se na jeho konkrétní realizaci, dále aktivním účastníkům a spoluorganizátorům semináře a také všem, kteří budou problematiku v budoucnu dále rozvíjet.

PŘÍLOHA ZPRÁVY: STRUČNÉ SHRNUTÍ VÝSLEDKŮ DOTAZNÍKOVÉHO PRŮZKUMU REALIZOVANÉHO PŘED SEMINÁŘEM

O DOTAZNÍKOVÉM PRŮZKUMU

Online dotazník *Seminář k organizaci sběru dat do RIV* byl připraven v systému Google Spreadsheets, který umožňuje pohodlné vytváření online formulářů (a tedy i dotazníků) a poskytuje rovněž – kromě automaticky vytvářené tabulky se zaznamenanými výsledky – možnost využít automaticky zpracovaných grafů s výsledky otázek, které toto zpracování umožňují (tj. nejedná se o otázky zcela otevřené, ale pouze o otázky, u nichž je možné vybírat z několika předpřipravených odpovědí). Tyto grafy z realizovaného dotazníkového průzkumu jsou rovněž součástí tohoto shrnutí.

Výzva k vyplnění dotazníku byla zaslána do oborových elektronických konferencí, mj. do konference Knihovna a do konference členů pražské organizace SKIP. Příjemci zprávy byli navíc explicitně upozorněni, že zprávu mohou předat případným dalším zájemcům. Distribuce výzvy proběhla 24. 11. 2010, jako poslední termín, kdy bylo dotazník možné vyplnit, bylo uvedeno datum 3. 12. 2010.

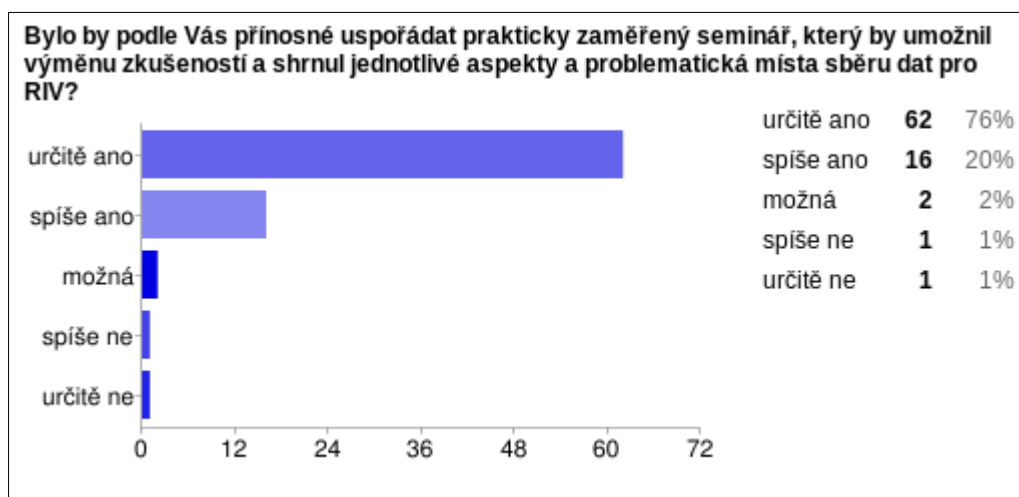
Vlastní dotazník obsahoval následujících čtrnáct položek (položky jsou v následujícím přehledu označeny číselně, přestože ve vlastním dotazníku nebylo toto značení použito; vyplnění položek č. 1 až 4 bylo pro respondenty povinné):

1. *Bylo by podle Vás přínosné uspořádat prakticky zaměřený seminář, který by umožnil výměnu zkušeností a shrnul jednotlivé aspekty a problematická místa sběru dat pro RIV?*
2. *Pokud by se takový seminář konal, zúčastnil(a) byste se jej?*
3. *Která témata by Vás zajímala?*
4. *Které segmenty sběru dat pro RIV jsou podle Vás nejproblematictější?*
5. *Můžete uvést konkrétní příklady problémů, s nimiž jste se setkali?*
6. *Bylo by podle Vás vhodné doplnit přednáškovou část semináře o panelovou diskusi s možností dotazů z publika?*
7. *Koho byste uvítali jako přenášející nebo členy panelu pro panelovou diskusi?*
8. *Napadají Vás konkrétní jména možných přednášejících nebo panelistů?*
9. *Bylo by pro Vás možné za účast na semináři zaplatit vložné (do 200 Kč)?*
10. *Kdy by podle Vás bylo nejvhodnější seminář uspořádat?*
11. *Vaše jméno a příjmení:*
12. *Váš e-mail:*
13. *Vaše role ve vztahu ke sběru dat pro RIV:*
14. *Další komentář:*

VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO PRŮZKUMU

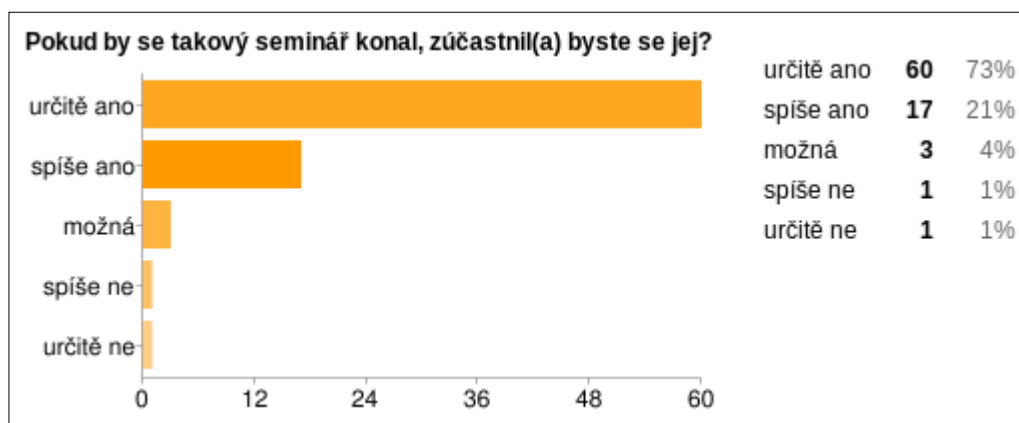
Dotazník vyplnilo celkem 82 respondentů. 96 % z nich se shodlo na názoru, že uspořádání semináře zaměřeného na výměnu zkušeností a identifikaci problematických míst sběru dat do RIV by bylo přínosné, tj. na otázku č. 1 odpovědělo „určitě ano“ nebo „spíše ano“ (viz graf 1).

Graf 1: Souhrn odpovědí na otázku č. 1

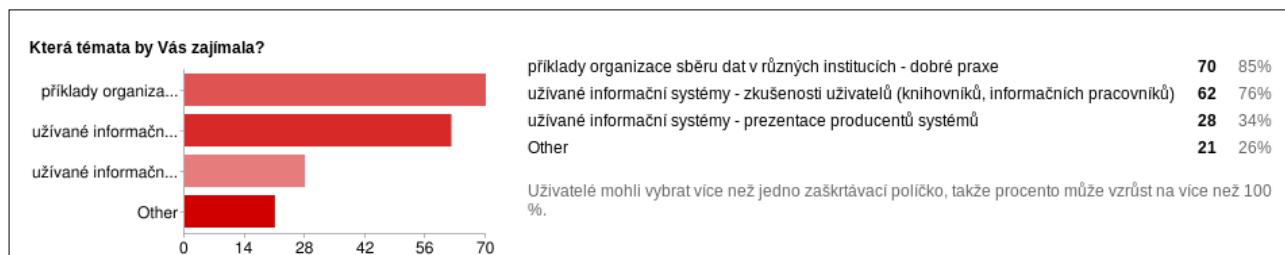
77 % účastníků průzkumu uvedlo, že by se semináře určitě nebo asi zúčastnilo (viz graf 2).

Graf 2: Souhrn odpovědí na otázku č. 2

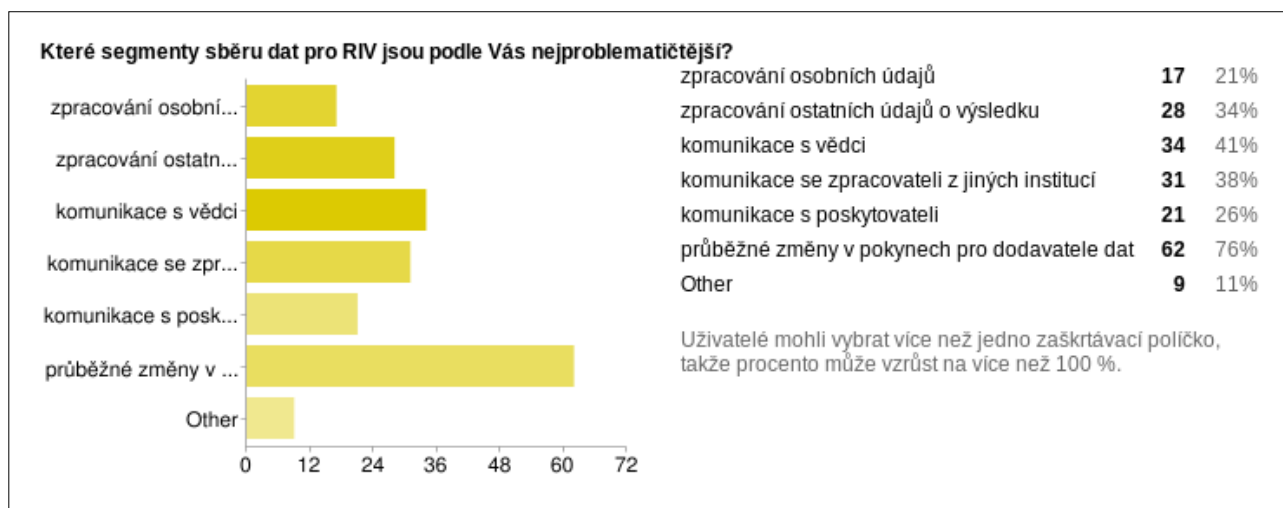

U třetí otázky zaměřené na témata, na která by měl být seminář konkrétně orientován, mohli respondenti vybrat více nabídnutých témat (popř. i pouze jedno téma) nebo doplnit vlastní téma. Přímo nabízena byla témata „příklady organizace sběru dat v různých institucích – dobré praxe“, „užívané informační systémy – zkušenosti uživatelů (knihovníků, informačních pracovníků)“ a „užívané informační systémy – prezentace producentů systémů“. Graf 3 ukazuje, že procentuálně největší zájem byl o první dvě zmiňovaná témata.

Graf 3: Souhrn odpovědí na otázku č. 3

U čtvrté otázky týkající se subjektivního vnímání problematičnosti jednotlivých segmentů sběru dat do RIV měli respondenti rovněž možnost jak vybrat jednu či více z nabízených odpovědí („zpracování osobních údajů“, „zpracování ostatních údajů o výsledku“, „komunikace s vědci“, „komunikace se zpracovateli z jiných institucí“, „komunikace s poskytovateli“ či „průběžné změny v pokynech pro dodavatele dat“), tak doplnit vlastní odpověď. Graf 4 dokládá, že jako nejproblematictější segment jsou vnímány průběžné změny v pokynech pro dodavatele dat, za nimi s velkým odstupem následují komunikace s vědci a zpracování ostatních údajů o výsledku.

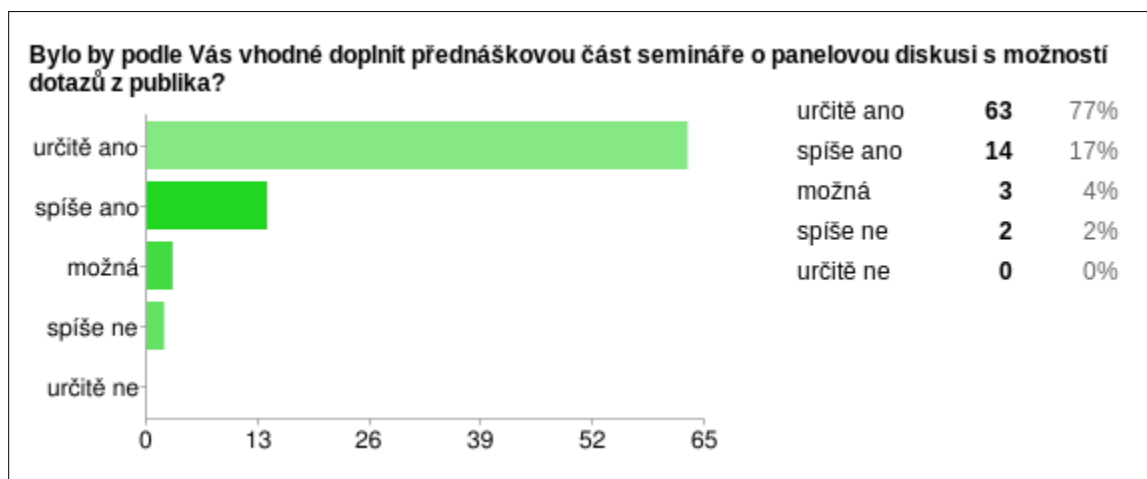

Graf 4: Souhrn odpovědí na otázku č. 4

Pátá otázka se pokusila identifikovat nejčastější problémy. Tyto problémy shrnuje níže tab. č. 1, uvedeny jsou jen ty, které byly zmiňovány opakovaně.

Smyslem šesté otázky bylo zjistit, zda by potenciální účastníci semináře uvítali doplnění přednáškové části o panelovou diskusi s možností z publika. 96 % respondentů na tuto otázku odpovědělo kladně (určitě ano nebo spíše ano), jak dokládá graf 5.

Graf 5: Souhrn odpovědí na otázku č. 6

Otázka č. 7 byla zaměřena na profil přednášejících nebo účastníků panelové diskuse. Respondenti mohli vybírat ze tří předpřipravených odpovědí („knihovníky / informační pracovníky (zpracovatele dat do RIV“, „členy sekretariátu RVVI“ a „vývojáře IS VaVal“) nebo doplnit vlastní odpověď. Nejvíce (celkem 54 %) respondentů vyjádřilo přání setkat se na semináři s členy sekretariátu RVVI, na dalších příčkách pomyslného žebříčku se se 71 % umístili knihovníci či obecněji informační pracovníci, kteří jsou zpracovatelé dat do RIV, a vývojáři IS VaVal s 54 %.

Graf 6: Souhrn odpovědí na otázku č. 7

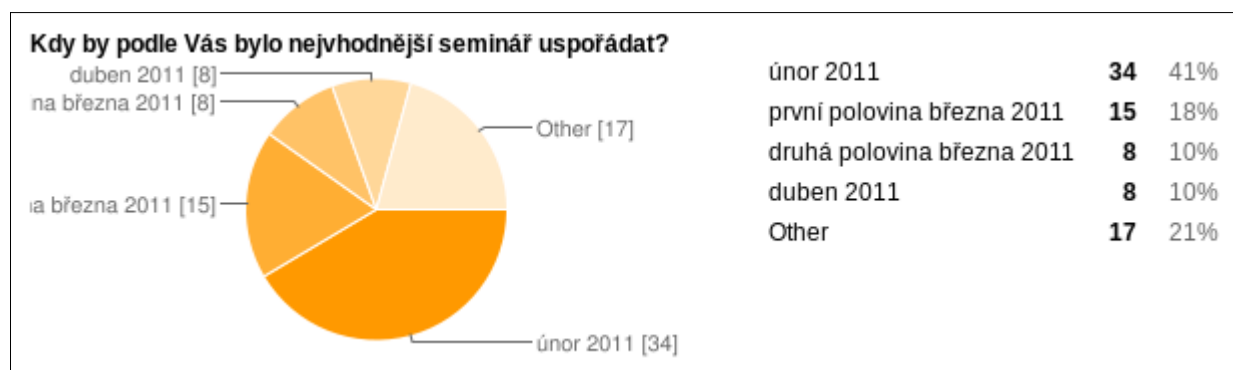
Otázka č. 9 byla položena za účelem zjištění, zda by na účast na semináři mělo vliv vybírání vložného ve výši do 200 Kč. Celkem 84 % respondentů uvedlo, že částku do této výše by pro ně bylo možné zaplatit (tj. na otázku odpověděli „určitě ano“ nebo „spíše ano“).

Graf 7: Souhrn odpovědí na otázku č. 9

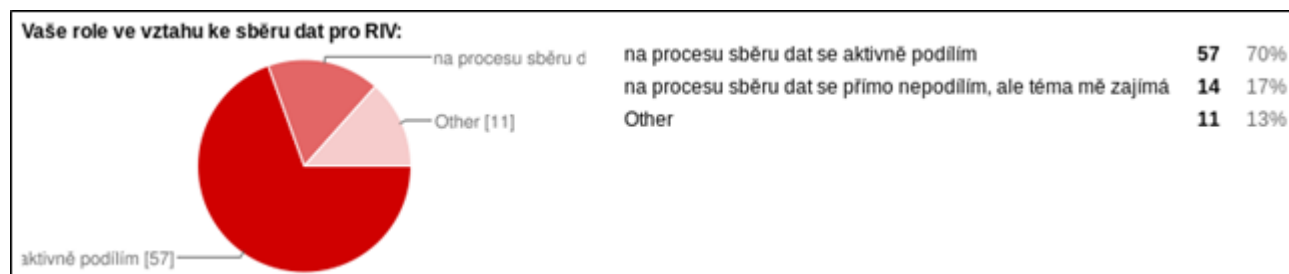
Na otázku č. 10 týkající se nejvhodnější doby uspořádání semináře (byly nabídnuty možnosti „únor 2011“, „první polovina března 2011“, „druhá polovina března 2011“ a „duben 2011“; respondenti měli možnost si vybrat jednu z možností, popř. uvést vlastní preferovanou dobu) nejvíce respondentů (41 %) upřednostnilo měsíc únor, nejméně respondentů (po 10 %) pak druhou polovinu března nebo duben.

Graf 8: Odpovědi na otázku č. 10

Pokud se týká role respondentů ve vztahu ke sběru dat do RIV, většina (konkrétně 70 %) respondentů uvedlo, že se na sběru dat přímo podílí. 14 % respondentů si vybralo předpřipravenou odpověď „na procesu sběru dat se přímo nepodílím, ale téma mě zajímá“, 13 % respondentů pak zvolilo možnost vlastní odpovědi.

Graf 9: Souhrn odpovědí na otázku č. 13

KOMENTÁŘ K VÝSLEDKŮM DOTAZNÍKOVÉHO PRŮZKUMU VE VZTAHU K VLASTNÍMU SEMINÁŘI

Předložená zpráva dokládá, že organizátoři se snažili v maximální možné míře reflektovat výsledky dotazníkového průzkumu. Na program byly zařazeny přednášky na témata preferovaná respondenty (viz například téma organizace sběru dat v různých institucích či téma zkušenosti s užívanými informačními systémy), přednášející v prvním bloku semináře potom do svých vystoupení zahrnuli své poznatky a zkušenosti týkající se potenciálně problematických segmentů sběru dat do RIV. Jako náplň odpolední části semináře byla na základě výsledků průzkumu zařazena panelová diskuse. Očekávaný profil přednášejících se – s výjimkou účasti zástupců sekretariátu RVVI – podařilo naplnit, mezi přednášejícími byli knihovníci, kteří zároveň zpracovávají data do RIV, jako přednášející rovněž vystoupil zástupce společnosti podílející se na vývoji IS VaVal.

V některých bodech se přání respondentů nepodařilo zcela naplnit. Jak již bylo naznačeno, zástupci sekretariátu RVVI se z účasti na semináři omluvili, a tedy přání respondentů, aby se semináře zúčastnili, zůstalo bohužel nevyslyšeno. Samotný seminář se uskutečnil až 1. března, přestože respondenti jako preferovaný měsíc (nebo jeho část) uváděli nejčastěji únor. Datum konání bylo zvoleno s ohledem na dostupnost sálu, v němž se seminář konal, a na předpokládanou vhodnost dne v týdnu pro pražské i mimopražské účastníky.